

Oponentský posudek¹ magisterské diplomové práce

Roberta Bargela „Význam a percepce lokálního kina na malém městě“

Práce Roberta Bargela se zabývá společenskými a kulturními významy malého kina na malém městě, zejména jeho významy pro místní obyvatele. Práce má dvě části: teoretickou část a případovou studii kina v Řevnicích u Prahy. V teoretické části se autor zabýval především obrazy kina, které vytváří tisk, literatura a film a jak mohou tyto obrazy ovlivnit naše vnímání jednotlivých typů kin. V případové studii bylo záměrem autora interpretovat – zhuštěně popsat (Geertz 2000), jak dané kino vnímají jeho diváci a jak místní obyvatelé, kteří upřednostňují kina jiná.

První kapitola je věnována teoreticko–metodologickým východiskům autora, jimiž jsou především zhuštěný popis a fenomenologický přístup. Dále autor předkládá přehled aktuálního stavu bádání, mapuje odbornou literaturu a výzkumy v českém prostředí i v zahraničí. Kapitola končí definováním pozice autora – výzkumníka a specifikací použitých metod (zúčastněné pozorování, rozhovory a reflexe autorova osobního prožitku), vč. detailního popisu realizace výzkumu (způsob navazování a vedení interview, popis mechanismů – jak se vyhnout ovlivnění respondentů atd.).

Druhá kapitola práce „Obrazy kina v tisku, literatuře a filmu“ si klade za cíl „zasadit významy řevnického kina do širšího kulturního kontextu“ (s. 24). První část této kapitoly nazvaná „Obrazy kina v českém tisku“ je z valné části reprodukcí výsledků výzkumu, který provedli sociologové Jan Hanzlík a Karel Čada (Hanzlík, Čada 2007). Cílem jejich výzkumu bylo zjistit, jak se v českém denním tisku konstruovala pojem multikina. Autor se v jejich výzkumu soustředí především na ty části, které ukazují, že pojem multikino byl tiskem konstruován v opozici vůči klasickým jedno-sálovým kinům. Druhá část kapitoly „Filmové a literární obrazy malého kina“ je založena především na rozboru textu antropoložky Michaliny Lubaszewské. (Lubaszewska 2008). Autor rozebírá jednu z hlavních tezí její práce, podle které se způsob, jakým je ve filmu a literatuře vyobrazováno malé kino, promítá do toho, jak malá kina vnímáme v běžném životě. Tuto tezi pak sleduje na příkladech „obrazů malého kina“ známých v českém prostředí a vztahuje ji i ke své případové studii.

Za těžiště své práce označuje autor třetí kapitolu (s. 9) – „Význam a vnímání řevnického kina“, tj. vlastní případovou studii. Autor zde ve třech částech předkládá výstupy vlastního výzkumu: „Malé kino jako symbol „Popcorn-Free Culture“, „Řevnické kino jako místo setkávání: Společný duch a lokální identita“ a „Paměť kina a nostalgie“. Dokazuje, že představy o chození do kina jsou relativní pozici aktéra v sociální struktuře a jeho dosavadní žité zkušenosti.

Výsledky svého výzkumu autor neopominul shrnout v závěru.

¹ Posudek byl vypracován na základě elektronické verze práce – pozn. oponentky.

Výtky k předkládané práci:

1) formální:

Autor používá nestandardní řazení informací v odkazu, např. :

„Mark Jancovich, in: Pavel Skopal, Petr Sczepnik, Města kina a diváci, O dějinách recepcce, lokálním výzkumu a multikinech, Rozhovor s Markem Jancovichem, in: Iluminace, ročník 20, č.1 / 2008, Národní filmový archiv, Praha, str.152.“ (pozn. pod čarou, s.11) či

„Jan Patočka, Tělo, společenství, jazyk, svět, ISE, edice OIKOYMENH, Praha 1995, 1. vydání“ (pozn. pod čarou, s.14).

Nicméně, podle odkazů v práci se lze dobře orientovat a to je hlavním smyslem citací.

2) věcné:

a) Podle mého soudu by bylo vhodnější prohodit druhý a třetí pododdíl kapitoly 1 - „Teoreticko-metodologická východiska“ a představovat problematiku v tomto pořadí: Přehled aktuálního stavu bádání, Teoretické zakotvení, Metodika a etika výzkumu. Lépe by tak vyniklo, jak se teoretické ukotvení práce prolnulo do výzkumné metody.

b) Druhá kapitola je postavena hlavně na analýze dvou textů, což se vzhledem k představované literatuře k tématu (Přehled aktuálního bádání, s. 17-19) může zdát jako málo.

c) Práci by prospěly propracovanější dílčí závěry jednotlivých kapitol a delší celkový závěr práce.

Klady předkládané práce:

a) Představovaná teoretická východiska se skutečně odráží v použitých výzkumných metodách a jsou součástí analýzy získaných dat. Zmiňované teorie tak tvoří skutečnou součást práce a ne pouze vyžadovanou součást, jak tomu často bývá.

b) Cíl práce, tj.tedy postižení sociálních a kulturních významů malého kina, daných jeho pozicí v síti *symbolických* významů (ve smyslu Geertzova pojetí kultury jako *systemu významových symbolů*), byl zdařile splněn.

c) Případová studie je velmi pečlivě představena (pozice autora, popis užitých metod). Analýza provedená na základě základě reflexe vlastního prožitku, zúčastněného pozorování a interview s 13 respondenty, dělenými do 6 věkových skupin (Eli, Jindra, Anna – Pavel, Vojtěch, Jan – Eva, Zuzana – Lenka, Kateřina, Jindřich – Jaroslava – Květa), je vynikající a zasloužila by si publikaci.

Závěrečné hodnocení práce:

Klady práce vysoce převyšují její drobné nedostatky uvedené výše. Jako velice přínosné hodnotím především dva aspekty práce: (1) provedení a deskripci případové studie a (2) propojení výzkumných metod a analýzy na teoretické ukotvení práce.

Práci doporučuji k obhajobě.

Navrhuji hodnocení ve spodní hranici známky „výborně“. (=horší jednička)

K.P.

Mgr. Karolína Pauknerová

V Praze, 8.8. 2009

Literatura na níž je v posudku odkazováno:

Geertz C. 2000. *Interpretace kultur*. Praha: Sociologické nakladatelství.

Lubaszewska M. 2008. Małe kino jako miejsce antropologiczne i mityczne: Literackie i filmowe przedstawienia małego kina jako świadectwa antropologiczne, *Konteksty*, no. 2, Varšava.

Hanzlík J., Čada K. 2007. Technické vymoženosti, americké trháky a nezbytný popcorn - Konstrukce kulturní zkušenosti z multikina v českém denním tisku, *Illuminace*, vol. 19, no. 1 Praha : Národní filmový archiv.